

Köszeg
Magyar Nemzeti Múzeum
Budapest VIII.

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ÖFIZETÉSI ÁR egynegyed évre:
nyben házhoz szállítva 16000 korona,
idrekre postán 20000 korona.
Külföldre egy évre 3 dollár (50 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 28.

Ryilltár szerk 4000 korona.
Hirdetések millimétersoronban 500 B
számlátval.

Mérsékelt konzervativizmus.

Klébersberg Kunó gróf kultuszminiszter, az egységspárt szegedi listavezetője, mult vasárnap délelőtt mondotta el hatalmas tömeg jelenlétében programbeszédét. Ez a programbeszéd egyrészt elvi álláspontokat szögezett le, másrészt konkrét ipari és gazdasági kérdésekhez nyúlt.

Mindenesetre sokkal jelentősebb a beszédnek az első része, éppen ezért ezzel óhajtunk foglalkozni, illetőleg erre kívánjuk felhívni az országos közvélemény figyelmét. A kultuszminiszter kifejtette, hogy a mérsékelt eszközökkel dolgozó konzervatív politika híve, mely nem reakciót jelent, hanem azt a politikát, amelyet Angliában az unionista párt képvisel. Ez a konzervativizmus és radikálizmus mint két összeegyeztethetetlen politikai irányzat szerepel a köztudatban, holott a gyakorlatban ez éppen nincs így. Lehetetlen konzervatív politikát elképzelni a haladás és továbbfejlődés erőinek kizárásával s lehetetlen bármily szélső radikálizmust gondolni, amely ne lenne konzervatív, legalább is annyiban, hogy a maga ideáljait megvalósítani és konzerválni szeretné. Kétségtelen tény, hogy a nyugodt konzervatív politika sokkal zökkenésmentesebb haladást tesz lehetővé s ha nem ful a reakció mocsarába, a népek az ő útjain haladva komolyabb és megbízhatóbb boldogulásra találhatnak.

A kultuszminiszter tehát konzervatív politikus, de ami iskolapolitikáját illeti, bátran nevezhetjük radikálisnak, am. nyben a legnagyobb eréllyel igyekszik reformálni s a reformokat megvalósítani. Éppen az iskolapolitika terén mutatta meg legfényesebben, hogy valaki konzervatív politikus lehet és mégis óriási és gyors léptekkel haladhat egy, vagy más irányban. Mikor kulturpolitikájáról szólt beszámolója keretében, tette ezt azért, mert bizonyos oldalokról támadások hangzottak el ellene. Ezeket a támadásokat azonban oly meggyőző statisztikai és theoretikus érvekkel verte vissza, hogy hallgatói a gyűlésről teljesen meggyőzve távoztak s belátták, hogy Magyarországnak igenis a kulturpolitika terén továbbra is, az eddiginél nagyobb erőfeszítéseket kell tenni, mert egész jövőnénk országunk kul-

turfejltségével áll vagy bukik. A politikai demokrácia megvalósítása — mondotta igen helyesen a kultuszminiszter, — csak azoknak a nemzeteknek válik javára, amelyeknél a politikai demokráciát megelőzi a kulturális demokrácia. Mi ehhez tovább vezetve a gondolatot, azt fűzzük hozzá, hogy az ideális kulturális demokrácia megvalósításának gyümölcséeként szinte önkénytelenül hull a népek ölébe a politikai demokracia, de mindazon veszélyek nélkül, amelyeket egyébként a tudatlanság s a demagógia érvényesülése folytán magában rejt.

A kultuszminiszter beszédének e két nevezetes elvi jelentőségű passzusán kívül volt számos más része, amelyekben a kormány pénzügyi politikáját, a kereskedelmi tárca programját és saját tárcája keretében bizonyos személyi kérdéseket ismertetett. Szép, tartalmas, jelentős kérdéseket feljöllel megnyilatkozás volt a kultuszminiszter szegedi beszéde s mi, akik távolabbról és elfogulatlanabban szemléljük azt az okfejtést, amellyel érveit alátámasztani igyekezett, úgy érezzük, hogy a szegedi választópolgárság bizalmát meg kellett nyernie s ha megválasztják képviselőjüknek, egymás támogatása által a magyar kultúrának további óriási nyereségeket okozhatnak.

Városi közgyűlés.

A mult hét csütörtökjén rendkívüli városi közgyűlés volt, melyen folyó ügyek nyertek elintéztést. Nagyobb jelentőségű ügy nem is szerepelt a napirenden és így nem is igen volt közönsége a gyűlésnek.

Interpellációval indult meg a tanácskozás. Freyler Lajos tette interpelláció tárgyává a villamos ügyet és az aszfalt burkolást. Nehezményezte, hogy a villamosvilágítás rossz és különösen az utóbbi napokban fordult elő, hogy sötétbe került a város. A polgármester adta meg az interpellációra a választ, mely szerint az egyik gépben beállott törés okozta a zavart. A beteg gepalkatrész kicserélése iránt sürgős intézkedés történnén, rövidesen megszűnik a baj.

A város vezetősége egyébként intézkedett, hogy a harmadik gép beállítása mielőbb megtör-

ténjen és táviratban sürgette meg a szállító céget.

Az aszfaltburkolás ügye napirenden lévén, az idevonatkozó interpelláció ott intézódött el.

Polgármester felvilágosító jelentését úgy Freyler Lajos, mint a közgyűlés tudomásul vette.

Következett a napirend letárgyalása,

Wölfel Kálmán városi iktatónak ez év végéig szabadságot adtak azzal, hogy a jövő év január 1-ével nyugdíjba megy.

Mészáros Antal erdőmester és Szmolyán László pénztárnok szolgálati idejét és illetményét rendezte és megállapította a közgyűlés.

A választás alá nem eső képviselőtestületi tagok névjegyzékének kiigazítására Kincs István elnöklété alatt Róth Jenő és Szova Ferenc képviselőket küldték ki.

Elfogadta a közgyűlés a városi téglakemence átalakítására és javítására vonatkozó tanácsi javaslatot is. A körkemence már 25 éve dolgozik és így javításra szorul. Ezen javítási munkálatokkal egyidejűleg meg kell nagyobbítani és üzemképessé tenni. A munkálatokra versenytárgyalást ír ki a város és ennek eredménye után dönt véglegesen ez ügyben.

Örvendetesen vette tudomásul a közgyűlés, hogy a kataszteri munkálatok befejeződtek, ami közel 500 milliójába került a városnak. Köszönetet szavaztak a felmérési felügyelőségnek a jól és körültekintéssel végzett munkáért.

Az aszfaltozási munkálatok végrehajtásáról szóló jelentését hallgatták nagy figyelemmel dr. Nagy Miklós tanácsnoknak. Az ez évre előirányzott összeg elfogyott és az aszfalt burkolással csak a hónap laktanyáig jutottak, de addig azután teljesen új lett a burkolat. Freyler Lajos, Sulyok Ferenc szólaltak az üggyöz. Ez utóbbi a kockakő burkolat mellett foglalt állást, tekintettel annak tartósságára. A tanács javaslata az volt, hogy a város adjon felhatalmazást a tanácsnak az utcaburkolat mikénti megoldására, hogy ajánlatokat szerezzon be a további munkálatokra, kő-kockára is és foglalkozzék a város azzal is, hogy esetleg házikézelésben folytatja a további aszfaltozást. A munkálatok most ugyis szünetelnek télviz idején és a tavaszig, mikor folytatódik a munka, eldől, hogy miként oldódik meg a kér-

VASÁRNAPI CSEVEGÉSEK...

Hervadás utáni május.

A hivatalos tél beköszöntése napján Európa minden részéből szokatlan hősről érkeznek jelentések. A emberek talán decemberben kénytelenek lesznek a szalmakalapjukat elővenni. Az iskolákban is bizonyára észrevették már a hervadás utáni májust és a tanár urak feladták iskolai dolgozatnak ezt a témát. A lurkók tollszára rövidebb lett egy-két centiméterrel, de a nagy drukk mellett bizonyára elkészült a feladat. Az a kérdés, hogyan irták meg a hervadás utáni májust?

Egykor régen a téli májusról így irtunk volna az iskolai padokban:

— Emberemlékezet óta nem volt ilyen meleg tél. A sárguló falevelek között és a lebullott avaron nem zug a szél. Napfény csókolja a tájakat, ahelyett, hogy hóköpenyeg borítaná a földeket. — Reménykedéssel néztük a naptárt, vártuk a telet, a lebulló havat, a vig szánkázást, a jégpályát, a koresolyázást, de nem jött. A papa megígérte, hogy új pulovert kapok, most meg sűt a nap. Nagyon csuanyan kezdődik a tél. A nővérem azon bosszankodik, hogy a téli divatos ruháit nem huzhatja föl. Nem le-

het az ilyen télnek örülni. Mondják, hogy 120 évvel ezelőtt is ilyen volt az időjárás. Bizonyára akkor is ilyen szomorúak voltak a gyerekek, mint most mi vagyunk...

Az 1926. év vézna kis diákja valószínűleg már így irta meg dolgozatát:

— „Hála a jó Istennek, még mindig nincs hideg, még mindig nem kell télikabátot huzni. A papa azt mondta, hogy nem tud venni új kabátot, a régit pedig kiadottam és odakellett adni az öcsémnek. Nagyon jól jött ez a meleg tél. Csak ne változzon meg ez a meleg idő. — Otthon még nem is kell fűteni. Igaz, hogy a tüzelőanyag- és ruhakereskedők mérgelednek, de nem baj, mert mégis csak több olyan ember van, aki nem a hidegből akar élni. Mondják, hogy 120 évvel ezelőtt is ilyen volt az időjárás. Bizonyára akkor is így örültek a gyerekek a meleg télnek, mint mi...”

Szomorú idők... Már az iskolai dolgozatokat is másként írják.

Az orkán.

Nincs egy békés, nyugodt nap. A világot behálózó táviródrótok és a rádió napról napra viszi a föld minden tájkára a megrendítő és félelmet keltő hírt:

— Városokat söpört el, hajókat süllyesz-

tett vonatokat siklatott ki, embereket ölt az orkán.

Tegnap Északamerikából, azután az óceáni szigetektől, legutóbb pedig már a legközelebbi vidékről érkezett a szörnyű hír: gyilkos ciklón, romboló orkán óriási pusztítást vitt véghez. — Tiroi egyes vidékei romhalmazzá váltak, Sammering esodás erdőt kitépte cibálta a szőlőszőlő, árvíz is pusztított az olasz határokon, falvak lakóssai földönfutókká lettek, a Rivierán a szőlőkörházakat döntött.

Pusztítás, katasztrófa, halál — ezeket a szavakat adja le napról napra a táviró. Az orkán szele vészjóslóan süvit, zug, tombol, mind közelebb felénk, meggyötört, még borzalmasabb orkántól sújtott magyarok felé. A tudósok, a geológusok, a meteorológusok, mint gyámoltalan gyermekek dadogják:

— A Golf-áram, a hirtelen szokatlan hőváltozás...

A sok sok katasztrófa után még ez is jöhet? Nem volt még elég csapás? — Nem volt elég még a nyomorból és a szenvedésből? A sok-sok ellenségg orkánja után most a kiszámíthatatlan természet haragjától is rettegnünk kell.

— Első Örök Mozgatóerő, ne küldj reánk újabb csapást.

dés. Tény az, hogy az aszfaltunk generális javításra szorul, mit kisebb javításokkal már nem lehet karbahozni. Vagy át kell fektetni az egész főutonalat úgy, mint az most történt a honvédlaktanyáig, vagy át kell térni a kőkockára, legalább a nagyobb forgalmi szakaszon. — Szóval a tavaszig megtörténik a döntés. Fedezete van a városnak a költségekre, mert a kövezetvám és állami hozzájárulás évi 160—170 milliót jelent.

Megjegyezzük, hogy az aszfaltnak vannak lelkes hívei és talán nekik is van igazuk, mert igaz, hogy az aszfalt drága fedanyag, de a legszébb és legegészségesebb és a házi kezelés mellett jelentősen olcsóbbá is tehető a munka és a fenntartása is.

A város 1926. évi költségvetése felsőbb jóváhagyást nyert, mi tudomásul szolgált.

A városi erdőőrök közül azok, kik a Stájerházaknál szolgálnak, dupla családi pótlékot kapnak, tekintettel arra, hogy gyermekeiket a városban kell iskoláztatni.

A laktanya gondnoknak ingyen lakást adott a város a laktanyában.

A vízvám váltásgot megállapították és kivetették 1926. évre.

Hozzájárultak ahhoz, hogy Kőszegfalva új kutat kapjon, melyhez a város adja az anyagot, a kőszegfalviak meg a munkát.

A miniszterium elrendelte, hogy a kisebb városi alapok megszüntetendők, mert a pengőre való áttéréssel a sokezerből csak fillérek lesznek, mint kezelni nem érdemes és azért a háztartás javára utalandók be. Mindössze megmarad a nyugdíjalap, szegényalap, iparalap és a törzsvagyonalap. Ezzel szemben 19 alap megszűnik.

A testnevelési bizottságba beválasztotta a közgyűlés Kincs István, Róth Jenő és Sulyok Ferencet.

Elfogadta a közgyűlés az autóbuzs ipar gyakorlásáról szóló szabályrendeletet és határozatba ment, hogy a város területén csak óránkénti 10 km. sebességgel haladhatnak a gépjárművek.

A két Raschke Ferencet felvették a város kötelékébe, fejenként 10 pengő díj ellenében.

Ugyancsak kőszegi polgár lett Fasching Frigyes ny. ezredes is 25 pengő díj mellett, míg Nagy Sándort egyelőre nem vették fel, mert irásai nem voltak rendben.

Ezzel a tárgysorozat kimerült és a közgyűlés véget ért.

Legyünk elővigyázatosak az árammal

Az utóbbi időben igen gyakoriak a villanyosáram okozta balesetek. Sűrűn előfordul, hogy a nem magas feszültségű, a mindennapi életben használt áram halálos áldozatokat követel. Az erőfeszültségű áramtól mindenki fél, de a 110 Voltos áramot lekicsinylik.

Egy budapesti orvos összeállította az úgynevezett háziáram által okozott szerencsétlenségek statisztikáját és kiderült, hogy a halált a véletlen körülmények összejátszása okozta a legtöbb esetben. Az áram átszaladhatott az egész testen, vagy érintette a szív környékét és megbénította a működését.

Jellemző eset a következő:

Egy gazdaasszony a vízvezeték kagylója előtt fözléket tisztít. Szórakozottságból hozzányúl a villanyos lámpa rosszul szigetelt vezetékéhez. Ugyanakkor a másik kezével belenyúl a vízbe, tehát az áram az egyik kéz végétől a másik kéz végéig átszalad és a vízcsapon, valamint a csatornahálózaton át földet ér. Az asszony pár pillanat alatt meghalt.

Egy másik esetben az történt, hogy egy fémkádifürdőben ülő ember meggyújtotta a villanyt, melynek kapcsolója rosszul volt szigetelve. Ez az ember is áldozata lett a háziáramnak.

Nedves kézzel vezetékét érinteni nem szabad.

HIRDETMÉNYEK.

10.096—926 Az 1926. évre szóló ebadó kivétel jogerőre emelkedett, melyet december hó 10 ig a városi adóhivatalba befizetendő. — Nemfizetés esetén végrehajtási eljárás folyamatba tétetik, eredménytelenség esetén az eb azonnali kiirtása lesz elrendelve.

11.807—926. Felhívom a háztulajdonosokat, hogy a kikézbcsített 1927. évre szóló ház-bérvallomási ivatek kitöltve f. evi dec. 10 éig a városi adóhivatalban feltétlenül beadják, mert ellenesetben terhükre megállapítandó házadó 5, illetve 10%, bírsággal lesznek sújtva.

8189—926. Felhívom a Mexikó hérlőket, hogy a földék osztályozása céljából f. hó 28-án ma vasárnap d. u. 1 órától kezdve a földjükön tartózkodjanak.

Jambrits Lajos polgármester.

Ipartestületi közlemények.

Felkérem az érdekelteket, hogy a Munkásbiztosító Pénztár járulékát kedden, e hó 30 án az Ipartestületnél befizetni sziveskedjenek.

Dömötör Gyula ipartestületi elnök.

A hideg idők beálltával a sportot kedvelő fiatalság figyelmébe ajánljuk Trattner Sándor modern és kényelmes, **sörkerti fűtött téli tekepályáját** ahol előzetes bejelentés esetén baráti társaságok bármikor kellemes szórakozást találnak. Jó balatoni borok, hideg és meleg itételek.

H I R E K.

Iskolalátogatás. Csütörtökön városunkba érkezett Dulovits Árpád közoktatásügyi miniszteri tanácsos Siklaci István polgári iskolai igazgató és lapszerkesztő kíséretében és pénteken meglátogatta a helybeli állami polgári fiúiskolát és állami tanítóképzőt, valamint a zárdai polgári leányiskolát és tanítóképző intézetet; meghallgatta az egyes osztályokban a tanítást, felülvizsgálta az iskolák helyiségeit és a tapasztaltak felett mindenütt teljes megelégedését nyilvánította. — Ugyanakkor tárgyalta a város polgármesterével az állami tanítóképző végleges elhelyezése ügyében. Innen Csepregbe utazott, ahol az illetékes tényezőkkel az állami polgári iskola felépítéséről tanácskozott.

Vallásos est. A ma este 6 órakor az evangélikus templomban tartandó vallásos est műsora igen élvezetesnek ígérkezik. Közéneke és ima után Gratzl Gyula hegedűn eljátsza Bach Soloszonátájának második tételét és orgonakísérettel Mozart Andantinoját. Özv. Höllriegel Györgyné elénekli Mendelssohnnek a Paulus c. operájából a nagy áriát; dr. Tirtsch Gergely felolvasást tart Keresztelő Jánosról, majd a kar elénekli Kirchner „Nyájás őszi holdas este” o. motettejét. Az oltortorium a Nőegyletnek szól a karácsonyi kiosztás céljaira.

Kororvosválasztás Nagyencsen. Csütörtökön tartottak meg Nagyencsen a kororvosválasztást, amelyen Szerdahelyi Elek dr.-t választották meg egyhangulag.

Mikulás-est. Az evangélikus Nőegylet, mint már jeleztük, jövő vasárnap Mikulás-estet rendez. Ezuttal az est a Mulató kistermében lesz megtartva. (Feljárt nem a mozi lépcsőn, hanem az előépület feljáróján). Ugy a Nőegylet, valamint az ifjuság már most azon fáradozik, hogy kellemes és emlékezetes estet szerezzen a közönségnek.

Vármegyei törvényhatósági közgyűlés lesz holnap hétfőn Szombathelyen.

Ribarits Sándor †. November 25 én nagy csapás érte a magyar hegedűkészítő nemzedéket, mert elvesztette egyik legjobb és legérdemesebb tagját, Ribarits mestert. Egy régebbi belső baja most annyira erőt vett rajta, hogy alig 2 napi gyengélkedés után, ugyszólván váratlanul döntötte le a kérélelhetetlen halál a különben élet-erős 51 éves mestert. A Ribarits család már 120 esztendő óta foglalkozik hegedűkészítéssel, úgy hogy nemcsak egész Magyarországon, hanem külföldön is találkoznak sok értékes, nemes hangu „Ribarits” sal. A mult év folyamán Ribarits Sándor — ki a legutóbbi 3 év alatt bámulatos lendülettel fejlődött, — Budapesten az országos hangszerkiállításra nyert nagy elismerést és bámulatba ejtette az összes elfogulatlan fővárosi mestereket. Valóságos nevezetességet kölcsönzött városunknak mind nagyobbterjedésnek örvendő hangszereivel, melyeknek főjellemező vonása: az öblös, átható, nagy-amellett bársónyos hang. Szakmája iránti rajongása, erős hajlíthatatlan karaktere, közvetlen modora, izzó magyar temperamentuma sok barátot szerzett neki, különösen az ifju hegedűgeneráció közül országszerte, akik osztatlan fájdalommal vették a szerett mestert halálát. De ha ő el is költözött alkotásai sokáig fogják hirdetni a kiváló mester tudását és hegedűinek büszkén érces s amellelt legyen csengő édes hangjánál sok sok magyar szív fog még vigasztalást, enyhülést találni. Sándorral nem halt ki a 120 éves hegedűkészítő család, hanem ahol az apa abbahagyta, ott fogja folytatni a fiu: János.

Lingauer Albin programbeszede Kőszegen. Mult vasárnap délelőtt tartotta Lingauer Albin a keresztény gazd. párt hivatalos jelöltje programbeszédét a Mulató nagytermében. A gyűlést, — melyen a város társadalmának minden rétege részt vett — Kincs István nyitotta meg. Ezután a hallgatóság nagy figyelmé mellett tartotta meg programbeszédét Lingauer Albin. Megindokolta azon magatartását, melynél fogva ellenzéki oldalról átment a kormánytámogatók táborába. A választóközönség a bejelentést nagy tetszéssel fogadta. Ezután Lingauer eladta, hogy mit sikerült Kőszeg városára érdekében kivívnia, és mi a jövőre vonatkozó programja a város fejlődését illetőleg. Végül az általános politikai helyzetet ismertette. A közel egyóras beszédet hálás és megértő taps kísérte. — Kincs István zárószavaiban biztosította Lingauert a város választóinak hűségéről, majd a polgármester szavai után a gyűlés véget ért. Lingauer délután Bozsokon, az esti órákban Cákön tartott programbeszédét. Mindenütt lelkesedéssel fogadták a ajánlási ívét aláírták.

Uj orvosi rendelő. Dr. Kirchknopf Béla orvos, városunk szülőtte, december hó 2-án nyitja meg orvosi rendelőjét Várkör 24. szám alatt. Rendel: délelőtt 9—10 ig, délután 3—4 óráig.

A kőszegi tanítóképző ügye biztosan halad a megvalósulás felé. A város nagy áldozattal elhelyezte ideiglenesen a képzőt, mi két évig megfelel a célnak, de a harmadik és a további két évfolyam már uj és megfelelő helyet kíván. Dulovits Árpád miniszteri tanácsos járt a napokban Kőszegen, ki beható tárgyalást folytatott a polgármesterrel a képző ügyében.

Ismeretterjesztő előadások tartatnak e héten az iparosok, gyári munkások, Legényegylet és az államrendőrség részére, melynek programját helyszüke miatt nem közölhetjük lapunkban.

Az Országos Zenészsövetség által kiküldendő vizsgaziató bizottság a jövő hét vége felé Kőszegen is megtartja az oktatók vizsgáztatását. Míután ez ügyben egy kis megbeszélésre lenne szükség, kérem az összes zeneoktatókat, akik még nem tagjai a Zenészsövetségnek, kedden, nov. 30 án este 1/2 7 órára fáradjanak fel a Jurisich téren lévő fúvózenekari próbahelyiségbe. Kovács Ferenc karmester.

Önnek nincs szüksége

arra, hogy gyomor- és bélbántalmi miatt állandóan szenvedjen, amikor köztudomásu, hogy a világhírű és mindenki által legelsőnek elismert IGMANDI keserűviz azonnal megszünteti a rendszerint fenti bajokból eredő fejfájást, csökkenti a vérnyomást az agyban és meggátolja az érlemeszesedést. Emésztési zavaroknál már fél pohár langyos IGMANDI keserűviz elég.

Kapható kis és nagy üvegben. Szétküldési hely: Igmándi keserűviz forrásvállalat Komárom. Arjegyzék viszonteladóknak kívántra bérmentve.

Kálmán Győzőnek hívjuk a legújabb képviselőjelöltet, ki Somogyországból jött ide próbálkozni, lévén kiscgazda, hát kiscgazda programmal. Kár volt a nagy utért. Kálmánjaink és Győzőink, no meg kiscgazdáink nekünk is vannak a községi kerületben. Ilyenekért nem megyünk mi Somogyba. Próbálja meg Kálmán uram csak otthon értékesíteni önmagát. A jó Isten áldja meg és szerencsés utat kívánunk neki. Tisztelettel az otthonvalókat, kiknek mondja meg, hogy Kőszegen Lingauer Albint választják meg követnek.

Autóval a Szudánon át. Érdekes előadás-bau volt részük azoknak, akik a legutóbbi kath. Kulturstén résztvettek. Almássy László Ede, a neves sport-férfit tartott előadást saját felvételű vetített képekkel kísérve arról az utjáról, melyet az idén márciusban tett Esterházy Pál herceggel együtt. Egy rendes turaautóval nekivágtak a Kairó—Chartum 2500 km. útnak és óriási nehézségek közt félhónap alatt meg is tették ezt az utat, melyet előtűk egy angol expedíció külön sivatagjáró hernyó autóval két és fél hónap alatt tett meg. A magyar zászlóval az autón állították fel ezt a rekordot. Almássy László tette a községekre nézve annál is érdekesebb, mert a községi gimnázium tanulója volt és most is a Jurisich csapat tisztje. A legközelebbi előadás nem a gimnáziumban, hanem a Mulatóban lesz ugyancsak csütörtök, dec. 2 án este fél 7 kor. Az előadás tárgya mozgóképes beszámoló a Nemzeti Nagytáborról, melyhez hasonló még nem volt. Jegyeket az előadás előtt 6 órától lehet kapni a Mulatóban. Az előadás alatt a cserkészek cigánybandája játszik, mely a nagytáborban is kitűnt és amely a nagy nyilvánosság előtt most lép fel először.

Lesz még nagy Magyarország! Ezzel az érzéssel távozott mindenki el, aki látta a nyáron a magyar cserkészek Nemzeti Nagytáborát. Igen neves emberek mondták, hogy az 1918 as összeomlás óta ez az első igazi reménysugár a magyar téiben. Az angol lord, a világ főcserkészenek helyettese is azzal adta át az angol zászlót, hogy kevés hely van a világon, ahol oly méltó helyen lengene a hatalmas angol nemzet zászlaja, mint a magyar cserkészek árbóeán. Erről a táborról készült mozgóképfelvétel, mely járt már Svájcban és Angliában és ott is feltűnést keltett, mutatják be december 2 án, csütörtökön este fél 7 órakor a moziban. Az előadás alatt a Jurisich cserkészek cigányzenekara játszik. Reméljük, hogy amikor 15 nemzet elküldte képviselőjét a Nagytáborba és csodálkozva látták, mit tudnak a magyar cserkészek, akkor Kőszegen is több érdeklődő lesz majd, mint az előző előadásokon volt.

Baleset. A villanytelep által naponta szállított sötétségnek egy áldozata is van. Polster Gyula nyug. alezredes a napokban megszokott sétájáról hazatérve a Feresák utcán haladt át, az ott (és mindenütt) uralkodó sötétségben nem vette észre az egyik ház kapujából kiálló kocsirudat, annak nekiment, keresztül esett rajta, miközben fejét bezúzta és két bordáját törte, úgy hogy le kellett szállítani a szombathelyi honvéd kórházba, hol ápolás alá vették.

Szélvihar tombolt vasárnap néhány órán át a városban, mely helyenként nagyon sok kárt okozott. A Jézus Szíve templom tetejéről úgy hordta le a palát, mintha papirosból lett volna. Az Árpád-téren levő Proksch-féle ház faszindelyes tetejét egészen ledobta az utcára. A bencés templom hátsó kis tornyát úgy megingatta, hogy minden pillanatban várható volt a ledőlése. Ezen kívül meg sok háznak tetejét alaposan meg rongálta és sok kárt okozott. Ilyen erős szélviharra még eddig nem emlékeztek Kőszegen.

„Egy pár szó a községi tűzoltósághoz” címűmel a „Kőszeg és Vidéke”-ben megjelent egy cikk, amelyet szó nélkül nem hagyhatunk. A községi önk. tűzoltóegylet 60 éves fennállása óta mindig bivatása teljes magaslátán állott. Törvényadta joga, hogy főparancsnokát és összes szerveit maga válassza. A tűzoltóság eddig mindég megtalálta a saját kebelében a maga parancsnokait, akik mint a tapasztalat mutatta, mindig megállták helyüket. Marton Károly főparancsnok teljes egészségben és a tőle megszokott lelkiismeretességgel látja el főparancsnoki teendőit. 36 esztendei tűzoltói szolgálatára szerzett tapasztalatait semmiféle tűzoltótanfolyam és „ifju agilitás” pótolni nem tudja. Az önkéntes tűzoltóság rendíthetetlenül kitart szeretett főparancsnoka mellett és amennyiben a külső nyomás alatt lemondana, úgy az egész tűzoltóság követni fogja példáját, vagyis az egyelet feloszlik. A községi önkéntes tűzoltóságnak nincsen szüksége arra, hogy „régijó hírnevét vissza nyerve”, mert soha el nem vesztette. Ennek legjobb bizonyítéka azon tény, hogy az egyelet elnöke 5 év óta városunk agilis polgármestere. Tisztelettel a Községi Önkéntes Tűzoltóegylet.

Mikulás és karácsonyra

minden fűszer-, csemege-, italárakat, háztartási és egyéb cikkeket a

MAGYAR KÖZTISZTVISELŐK FOGYASZTÁSI, TERMELO ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZETE

KŐSZEGI fiókarudájában
szerezze be,

azot a legjobb minőségű árukat a legolcsóbban kaphatják.

Vagelyengülésben szenved a villanytelepünk. Ugy látjuk, hogy tudják az elagzott gépek is, hogy nemsokára pótlás érkezik számukra, amikor majd rájuk is több pihenő idő vár. Nap nap után és mindig olyankor, amikor a legjobban kellene a jó világítás, amikor még folyik a műhelyekben a munka, a szobákban a tanulás, éppen akkor csalja ki a villanytelep sok fogyasztó és károsuló szájából a szitkokat röm rossz világításával vagy a beállott sötétséggel. Ha ezek a szitkok mind valóra válnának, már nem volna élő lény, vagy téglá téglán a villanytelepen. Ha itt-amott valami kis defekt előfordul, azt el kell tünni, de hogy ez naponta rendszeressé váljék, azt már nem. Mi jó világításért fizetünk, nem pedig azért, hogy szemünket rontsuk, vagy egyáltalában ne lássunk még a munkánál sem. Rossz világításért ugyanannyit fizetni, mint a jóért, az sem járja. Kérünk sürgős orvoslást.

Megvonják az iparigazolványt is Baumgartner Lajostól. A kereskedelemügyi miniszter utasította Kőszeg város tanácsát, hogy Baumgartner Lajostól a fogműves iparra nyert igazolványt is vonja meg. Baumgartner tehát most már se nem fogorvos, de még csak fogműves sem.

Stiláris módosítás a Miatyánk magyar szövegén. A katolikus püspöki kar rendeletet adott ki, amelyben kijavítja a Miatyánk magyar szövegét. A régi szövegben szereplő „vétetteknek” helyébe ezentul „vétkezőknek” kerül s ezentul ezzel a szöveggel kell az imádságot mondani a templomokban, továbbá így tanítják majd az iskolákban is. A Miatyánkot ezzel a kijavított szöveggel közlik a katekizmusok is.

Mikulás kirakatverseny van a Főtéren, melyben természetesen a „Hangya” vezet. Egy életnagyságu, villogószemű krampusz van a kirakatban nagyon ügyesen összeállítva, melyre egy villamos berregőkészülék figyelmezteti a járókelőket, kiknek egy nagy stanieliből öntené a cukorkákat, ha a kirakatüveg nem volna előtte.

Új könyvek Roth Jenő kölcsönkönyvtárában: Crawford: Corleone, Bordeaux: Az ősi hajlék. Orczy: Emma Pimpernél Erdélyben.

Talált tárgyak: egy csomag gyufa, egy kötőlánc. A jogos tulajdonos átveheti az államrendőrségen.

A választási hangulat Kőszegen. Azaz, hogy éppen az ellenkezőjét tapasztaljuk: nincs hangulat, nincs választási mozgalom; sok választónak lóg az orra, mondván: ez így nem kóser, itt nincs gaeft. A vendéglősök busulnak, hogy csendes a korcsma, nem folyik a bor, nem játszanak fejbeverősdit, nem énekelnek kortesdaloikat. A nyordában nem fut a gép, nem ontja magából ezrével a röpcédulákat, mindenki csak susog és Lingauer Albinról beszél, a most felbukkant ellenjelöltet senki se veszi komolyan. Ez hangulat?

A gőzgepezők és gőzkazánfűtők legközelebbi képesítói vizsgái december hó 3 án fognak megtartatni Sopronban. A kellően felszerelt kérvények a ker. Iparfelügyelőséghez eimzendők. (Lackner Kristóf utca 3.)

Elvi döntés egy lakásperben. A budapesti törvényszék egy lakásperben kimondotta, hogy késedelmes befizetés esetén a lakónak csak akkor lehet felmondani, ha a késedelem sehogysen menthető.

December 27 ére halasztották a pengő forgalombahozatalát. A pénzügyminisztérium és a Magyar Nemzeti Bank a pengő értékű váltópénz érmeinek, illetve az 5 és 10 pengős bankjegyeknek november 29 ére tervezett forgalombahozatalát december 27 ére halasztotta. Ennél az elhatározásnál a kormányt illetékes helyről nyert értesülés szerint az vezette, hogy a kormány kívánatosnak találta, hogy valamennyi új pénzegység egyidőben kerüljön forgalomba. — Egyedül ez a körülmény biztosíthatja azt, hogy a pénzforgalom teljes kicserélődése zavartalanul történjék meg és az új számítási egységre való áttérés ezáltal is megkönnyíthessék.

Működött a bicska Czákön. Hánzli Mihály czáki lakos f. hó 19 én Czák községben, özv. Hánzli Mihályné vendéglőjében keletkezett szóváltásból kifolyólag, Pontyos János czáki lakost a község utcáján megtámadta és zsebkésével 5 szurást ejtett rajta, miáltal 21 napig gyógyuló testi sérülést okozott. Hánzli feljelentették a szombathelyi kir. ügyészségnél.

Megkerült kerékpár. A mult számunkban leközölt kerékpárlopás kinyomozása eredménnyel járt. A kerékpár megkerült, az ismeretlen tettes azt a Mulató udvarába állította be, ahol természetesen mitsem tudtak a kerékpár gazdájáról. A kerékpárt a rendőrség őrizetbe vette, míg a tulajdonos jelentkezik érte.

A második termés hozza már az idén egy seproni körtefa: Friedl Lőrinc soproni városi képviselő körtefája. A második termés már diónagyságu és minden tekintetben normális. Másik csodát is produkált azonban az idei novemberi tavasz egy másik soproni kertben. Ebben szerdán, Katalin-napjára, marokkal lehetett szedni a bódító illatú tavaszi ibolyát.

Kilenc napig el volt zárva a külvilágtól hat bányász a penszilvániai tomchikeni bányában, mert november 16 án viz hatolt abba a tárnába, amelyben a bányászok dolgoztak. Kilenc napi szakadatlan munka után csütörtökön sikerült kimenteni a hat bányászt, akik ezalatt a kilenc nap alatt étlen szomjan, a külvilágtól teljesen elvágyva, a legreménytelenebb helyzetben várták a pusztulást.

Diszes márványszobor egy disznonak. Németországban, Lusneberg városában a napokban leplezték le nagy ünnepségek között a márványszobrot, amelyet egy disznonak tiszteletére emeltek. Az eset nem mindennapi. Lusneberg még ezelőtt néhány évvel nyomoruságos kis falu volt. Lakossága földhöz ragadt szegény nép alig-alig tengette életét. Az egész faluban csak két szomszédnak volt közösen egyetlen egy disznója. De ebben se sok örömük tellett. A derék négy lábú ugyanis ahelyett, hogy amint az illik, gyarapodott, hizott volna, napról napra soványabb lett. A két tulajdonos nem tudta mire vélni ezt. Megfigyelték az állatot és azt tapasztalták, hogy az, mihelyt kieresztik, a kertnek mindig ugyanazon a helyére siet és ott mohón turja a földet. A két paraszt el nem tudta képzelni, mi izlik ott olyan nagyon a kocának. Megvizsgálták a helyet és a földet sósnak találták. Alapos kutatás után kiderült, hogy Lusneberg egész területén dus sóknak vannak. A nyomoruságos kis falu így néhány év alatt csinos város lett és lakói mind jómódu polgárok. Mindezt pedig a kócos disznónak köszönhetjük, akinek ezért hálaiból diszes márványemléket emeltek.

VARRÓGÉPEK

a legjutányosabb áron, kedvező részletfizetés mellett is kaphatók

HELFENDÖRFER
MECHANIKUS

ÜZLETÉBEN KŐSZEG, GYÖNGYÖS-UTCA 6. SZ.

Mindennemű javítást vállal

SPORT

A Szombathelyi AK—Közegi SE mérkőzése
Közegen, lesz a mai nap legfontosabb eseménye Két héttel ezelőtt ugyanis — a köd miatt, — félbeszakadt a két csapat közti barátságos mérkőzés és akkor a két csapat vezetősége olyképp határozott, hogy a mérkőzést városunkban újrajátszák. A SzAK csapata azóta nagy fejlődésről tett tanúságot. Mult vasárnap a TSC-vel döntetlenül játszott, ami sportkörökben nagy feltűnést keltett. A KSE-nek a mai mérkőzésen minden tudásával és ezenkívül lelkesedéssel is kell küzdenie, ha tisztességes eredményt akar elérni a most nagy formában levő SzAK ellen. Érdekes és fair mérkőzésre van kilátás, melyen valószínűleg nagyszámban fog megjelenni a közönség. A mérkőzés délután 1/3 órakor kezdődik. Előmérkőzést a KSE II. játszik egy szombathelyi csapattal délután 1 órakor.

A Közegi SE a bajnokság első helyén.

A mult vasárnapi bajnoki fordulón végre tisztázódott a szombathelyi alosztályban küzdő csapatok helyezési sorrendje. Első helyen a KSE áll, utánna jön Kámon egyforma pont és gólaránnyal holtversenyben. A részletes beosztást az alábbiakban közöljük:

Az alosztálybajnokság állása:
Őszi forduló.

Résztvevő csapatok sorrendje:	Játszott	Győz	Veszt	Döntetlen	Áll. gól	Kap. gól	Pontsz.
Közegi SE	8	5	1	2	28	12	13
Kámoni AC	8	5	1	2	14	6	13
Zalaegerszegi TE	8	3	2	3	17	15	9
Cellődmőlti Törökves	8	3	3	2	10	19	7
Cellődmőlti SE	8	2	3	3	18	15	6
Vasvári SE	7	2	4	1	17	18	6
Zalaegerszegi MSE	8	3	5	0	14	20	6
Sárvári Leventék	7	1	4	2	7	12	4
Szombathelyi Vasas	8	1	5	2	14	22	4

A Sárvár—CSE mérkőzés újrajátszandó, mert az intézőbizottság az első eredményt megsemmisítette.

A Közegi SE az őszi szezonban 5 mérkőzést megnyert, 3 esetben döntetlenül játszott. Adott 28 gólt, kapott 12 gólt. A KSE góllövői: Novák Rudi 8, Háni 7, Maitz 5, Nemes 3, Novák Marci és Riegler II. 2—2, Hochecker I.

Vas megye széleskörű óvintézkedéseket tesz a mételeykór leküzdésére.

A mételeykór szarvasmarháknak, de különösen juhoknak a májmételey élőködő által előidézett megbetegedése, mely mélyen fekvő nedves és vadvízes legelőkön való legeltetés, vagy az ilyen helyről származó zövd fü etetése és víz itatása után lép fel.

A fertőzés azért történik csak a vizes legelőkön, mert a betegség előidézőjének fejletlen alakja csakis egy édesvízi csiga testében kezd fejlődni olyan alakká, mely, ha a kérődzők szer-

vezetébe jut, fejlődik ki belőle a betegséget előidéző mételey. A mételeykóros állat májából ugyanis az ivarérett mételeyek egy része visszavándorol a bélbe, ahol a peték lerakása után elhal. A petékből szabadba való jutásuk után 5—6 hét múlva ébrények fejlődnek, melyek édesvízi csigák testébe vándorolnak, ahol újból átalakulnak. A mételey ezen fejletlen alakjai a csigák testét elhagyva fűszálakra tapadnak, ahol tiszta kiválasztott anyaggal betokolódnak. A betokolt fejletlen mételeyek a fűvel együtt a kérődző állatok gyomrába kerülnek és a tokjuk feloldása után a bélből az epeutakba vándorolnak, ahol 6 hét alatt kifejlődik belőlük az ivarérett mételey.

A májmételey által idéz elő megbetegedést, hogy az epeutakba bevándorolt nagyszámú ébrény izgatóság hat az epeutakra, majd azok gyulladását és megvastagodását idézi elő, végül a kifejlődött mételeyek az epeutak falán át beforják megukat a máj állományába és ott idéznek elő kezdetben hevenyész, majd később idősült gyulladással folytatódó folyamatot.

Addig, míg a mételeyek csak az epeutakban és azok közvetlen szomszédságában levő májállományban élőködnek, a gazda rendszerint nem veszi észre a mételeykórt, mert az állatnak csak kis fokú láza, ugyanilyen fokú bágyadt-sága és étvágytalansága mellett láikus állati fel nem ismerhető. Májmegnagyobbodás és annak alig észrevehető fájdalmassága van.

Amikor azonban a mételeyek a máj állományába mélyen benyomulnak, akkor előtérbe lépnek és a gazda előtt is szembe ötlenek a májmételeyt jellemző tünetek, melyek pedig: vér szegénység, a kötőhártyák, szemhéjak, majd a toroktáj, szűgy vízenyűs beszuródása, (duzzadása) mely később a has ajjára is átterjed. Még később a hasvízkór jelei, majd emésztési zavarok, soványodás, gyapjuszaradás és kinullás, végül a teljes senyvedés mutatkozik.

A fertőzés nyár folyamán történik és a kevésbé észrevehető májgyulladás tünetei rendszerint szeptember—októberre esnek. A májgyulladás súlyosabb tünetei novemberből, a soványodás pedig januártól kezdődőleg észlelhető. Ettől eltérés is lehetséges, aszerint, hogy a fertőzés előbb vagy utóbb történik.

A befertőzés ellen oly módon lehet védekezni, hogy a vizzel áztatott legelőket a legeltetésből kizárjuk. De a mételeykór pusztításai ellen akkor is meg lehet védeni a fertőzés iránt fogékony állatokat, ha azok már befertőződtek azáltal, ha a Marek József dr. m. kir. állatorvosi főiskola világhírű professzora által felfedezett gyógyszerrel, mely „Distol” név alatt kerül forgalomba, kellő időben gyógykezeljük a fertőzött, de még nem súlyosan beteg állatot. Ez a gyógyszer a szervezetben levő mételeyeket elpusztítja és ha a maj még nem annyira beteg, hogy önmagától gyógyulhat, a gyógykezelés

HÓ- és SÁRCIPŐ

Wimpassingi és svéd gyártmány

LUXUS SPORT ÉS HÁZI CIPŐK

valamint legjobbmínőségű

GYERMEK-CIPŐK

FRIED-NEL KÖZEGEN

nagy választékban a legjobb kivitelben kaphatók

Hó-, sár- és mindennemű cipők javítása!

Méret szerinti megrendelések vállalása!

sikerre vezet. A gyógykezelésnél tehát — mivel a gyógyszer hatása biztos — a gyógyulás sikeres eredménye csak attól függ, hogy kellő időben alkalmazzuk e vagy sem.

Vas megyében a Rába, Gyöngyös és Marcal mentén nagy kiterjedésű lapos vízállásos legelő-vidékeken sokkal nagyobb területek kerültek az idén a mételey ébrényeinek fejlődésére kedvező viszonyok közé, mint előző években, bizony várható, hogy míg előző években ezen vidék szarvasmarha állományának 10—20% a, addig tölgy évben 40—50% a fertőződött be mételeykórral. És ha az elbuzási százalékot 10 százalékkal számítjuk, — miután az a fertőzés nagyságával egyenes arányban áll, — f. évben 40—50% ban lehet azt megállapítani.

Hogy vármegyénkben a mételeykór okozta károk elháríttassanak, — tekintettel a „Distol” biztos hatására, — a vármegye alispánja is magának tette a mételeykór leküzdését és utasította az I. fokú hatóságokat, hogy a legkiterjedtebb módon tudassák a gazdák közönséggel a „Distol” hatásos voltát és hassanak oda, hogy a gyógykezelés már most novemberben megkezdődjék.

Gyümölcsös-eladás.

Egy nagy gyümölcsös a Stimpfel-dűlőben megbízás folytán irodámban 1926. évi december hó 5-én d. u. 4 órakor a legtöbbet ígérőnek önkéntes árverésen eladatik. Az ingatlanra vonatkozólag és az árverési feltételekre nézve irodámban nyerhető felvilágosítás.

Dr. Szovják Hugó ügyvéd.

Kitűnő német gyártmányu
varrógépek
1,800.000 K-tól
felfelé kaphatók részletfizetésre
LÉPOLD GÉZA MECHANIKUS
műhelyében Közegen, Kossuth
Lajos-utca 9. szám. Flóközlet:
Csepreg, Bódi-u. 315.

Elektro-Bioskop
Közegen, a Mulató nagytermében

Műsor: Vasárnap nov. 28-án:

Surcouf
(A brit partok kalóza)
Történelmi filmdráma 10 felvonásban — A főszerepben Jean Angelo és Maria Dalbaicin.
És a fényes kísérműsor.

Műsor: Szerda, dec. 1-en:

Avénkisasszony titka
E. Marlitt regénye filmen 8 felvonásban. — A főszerepben Frida Richard és Marcela Albani.
És a fényes kísérműsor.

Mosást és takarítást elvállalok
házaknál. Cim a kiadóhivatalban.

„ZEPHIR”

fatüzelésű, légfűtéses folytonéző
10 FÜT 24
kg. fával EGY SZOBÁT órán át
HÉBER SÁNDOR
kályha és tüzhelygyáros Bpest, Vilmos császár-ut 39. Kérjen árlapot. Telefon: 47—47

Önkéntes árverés
A reáliskola mögött a Szvetics-dűlőben fekvő szántóföldemet f. évi november 29-én, ma vasárnap délután 2 órakor a helyszínen megtartandó önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadom. Sziklai Ferenc, Kossuth Lajos-utca 3 sz.

Saját készítésű
kitűnő minőségű
cukorkák, csokoládé tárgyak
MIKULÁSRA
és karácsonyra már most kaphatók nagy választékban, olcsón
Kleininger József
cukrásznál, Városház-utca.

Különálló ház
udvarral, kerttel, 3—4 szobával és mellékhelyiségekkel
sürgösen bérbevetelre kerestetik.
Cim a kiadóhivatalban.

Eladó káposztások!
A vágóhidnál egy 52 és egy 38/2, □-öles káposztás szabad kézből eladó. Feltételek irodámban megtekinthetők.
Dr. SCHNELLER, ügyvéd.